

Leto I

Uredništvo in uprava:

Ljubljana,
Novi trg št. 4/II

ZBOR

Štev. 5

 Naročnina: letno Din 24.—
 polletno „ 12.—
 četrtno „ 6.—

Izhaja vsak drugi četrtek

GLASILO JUGOSLOVANSKEGA LJUDSKEGA GIBANJA ZBOR

Pavovo perje

V zadnji številki smo odprli rubriko pod gorajm naslovom in naznanili našim bralcem, da jih bomo v njej seznanjali s pavovim perjem, s katerim se kitijo liberalno-demokratske stranke, po svoje posnemajoč naš program.

Drugi še važnejši namen te rubrike pa je, da te izposojevalce našega programa sproti razkrinkamo, da bo ljudstvo videlo razliko med našo resnično voljo za izvajanje takega programa in prostim izigravanjem istega s strani liberalno-demokratskih strank.

1. Načrtno gospodarstvo.

Ko smo v zadnji številki odprli rubriko Pavovo perje, smo natančno vedeli, da nam bodo snov za njo spróti dobavljali »ankrat ani, ankrate ani«, za kar se jim že vnaprej najlepše zahvaljujemo. Čas je pač zrel za naš program, pa morajo hočeš-nočeš vsi krevsati za njim!

Tokrat nam daje za to obilo gradiva proglas Jugoslovenske nacionalne stranke (JNS), katerega smo brali v »Jutru« dne 12. t. m.

Pomislite, dragi bralci, »Jutro« in JNS sta za načrtno gospodarstvo, ki naj zaščiti predvsem — kmeta, pa tudi vse ostale stanovce — z zdravo demokracijo!

Naravnost ganljivo je poslušati, kako bistrovidni in bistroumni so vedno naši starostniki, čim pridejo — v opozicijo. Vse zadenejo tako imenitno, da jim na videz nihče ni kos! In, če jih ne bi bili tako dolgo gledali, ko so bili na oblasti, in ko so imeli vsa sredstva na razpolago, da čisto neovirano delajo za dobrobit ljudstva, bi res verjeli, da je ta bistroumnost združena tudi z odkritosrčno dobro voljo.

Toda tudi, če bi bili že čisto pozabili na vso JNS »načrtno« gospodarjenje, ali pa, če bi si vsaj lahko mislili, viš, viš, pa so se kakor mnogi stari grešniki le poboljšali — vsaj ob smrtni uri, — vendar bi to ne šlo!

Kajti, treba je le pogledati to »Jutro« in sicer v tistem delu, kjer ne govori o »čisti politiki«, temveč kar zares celo o gospodarstvu, pa bomo videli, kakšno načrtno gospodarstvo bi napravili ti »strokovnjaki«, če bi dal Bog kozi dolg rep.

Že v zadnji številki pod to rubriko smo mimogrede omenili tudi te gospodarske »umetnike«. Danes so nam že sami dali dovolj prilike, da se malo bolj podrobno bavimo z njimi, in da povemo, kaj so pisali samo nekaj dni pred famoznim proglasom.

... »Oujejo se zopet glasovi«, piše »Jutro« dne 29. aprila, »češ, da vsebuje znatno povečanje uvoza nevarnost za bodoči razvoj naše plačilne bilance in, da treba čimprej pričeti z izvajanjem kontrole uvoza, da se uvoz zmanjša. Treba bi bilo stvar dobro premisliti, preden bi se odločili za zmanjšanje vrednosti uvoza. Nam je potrebno (»Jutro« namreč — op. pis.) predvsem to, da skušamo omejiti uvoz onega blaga, ki ga ne proizvajamo doma, medtem ko moramo ostali razvoj zunanje trgovine po možnosti prepustiti avtomatizmu!«...

Tako torej! To naj bi bila približna slika »načrtnega gospodarstva« JNS v »zaščito« — kmetu! Kmet pridobiva lan, volno, svilo, pa tudi bombaž v južnih krajih, mi pa naj bi kot obsedeni uvažali spet te iste stvari iz inozemstva po načelu, slavnega liberalističnega avtomatizma! Kmetu naj bi ostale njegove industrijske sirovine, katere bi lahko razpečal, — če bi jih izboljšal, — neprodane in nepredelane doma. Kmet naj bi se zopet vrnil k pretiranemu pridobivanju prehranbenih pridelkov, od katerih ne dobi niti počenega groša in od kakršnega pridelovanja ga niti še nismo mogli prav odvrniti! Saj mu merodajni ne dajejo dokazov, da bi bilo z industrijskimi sirovinami kaj boljše, — čeprav je to dejansko edina njegova rešitev. Ali niso gospodje pri »Jutru« še ničesar slišali o

načrtnem preusmerjanju našega poljedelstva in živinoreje, o katerem že davno govore vsi tisti, katerim je naš kmet res pri srcu, in ki se na stvar tudi razumejo? Če se »umetnik« pri »Jutru« zavzema za omejitev uvoza tistega blaga, ki ga ne proizvajamo doma, potem ga vendar ne smatramo za tako naivnega, da bi mislil da bomo v naše tovarne postavljali ilustrirane cenike strojev iz Nemčije, pa da bodo le-ti pri nas opravili isto delo kot tam pravi stroji, temveč vemo prav dobro, kaj je s tem mišljeno. Pisec tistega članka pa tudi. Česar nam ne pove pisec, nam pove sedaj proglas, ki pravi, da bo njegovo »načrtno gospodarstvo« »zaščitilo« kmeta z — zdravo demokracijo! »Zdrava« je namreč seveda samo JNS »demokracija« bančnih in industrijskih ravnateljev, upravnih svetnikov in delničarjev iz vrst naših večjih pridobitnikov in poklenih čistih politikov. Skratka »demokracija« v zdravju valuti. Kako sploh izgleda gospodarstvo ob kakršnikoli strankarski »demokraciji« smo že dovolj pisali v našem listu. Zato mislimo, da nam več ni potrebno izgubljati besedi radi nje.

Zakaj vam torej vendarle pišemo o tem, dragi bralci? Zato, da boste vedeli, da brez takšnega gospodarskega načrta, kakršnega bi nam rada natvezila JNS kot nekaj novega, sploh še nikdar bili nismo! Je to načrt za banke in industrije, ne pa načrt za kmeta, delavca, obrtnika in trgovca, ni stanovsko združni gospodarski načrt, temveč liberalno-kapitalistični peklenški načrt v korist le posameznim žepom! Na širši podlagi organizirano izmožgavanje vseh delovnih slojev namesto manj organiziranega na ožje zasebni podlagi. Koncentracija kapitalističnih trustov in kartelov pod državnim JNS varstvom, po čemer se jim pri »Jutru« cedi sline. Vezano gospodarstvo samo v kolikor se tiče bank in industrije, sicer pa prepuščeno — avtomatizmu!

Tako je torej dejansko stanje s tem njihovim »načrtnim gospodarstvom«. Drugačna pa je stvar, če misli JNS z načrtnim gospodarstvom nastavlja limanice za volilce. Potem se mora seveda najprej naučiti, kako pravo načrtno gospodarstvo sploh izgleda. Zato bi priporočali celemu vodstvu JNS naj se lepo potruzi na prvo predavanje »Zbora« o načrtnem gospodarstvu, da bo vsaj vedelo, kako to izgleda pri ljudeh, ki s tem proketo resno mislijo. Vsekakor bi tako boljše storili, kot pa tisti dopisun iz Trbovelj, ki je ob priliki takega predavanja v Trbovljah dne 24. nov. 1935 napisal atu »Narodu«, ki je v krvnem sorodstvu z »Jutrom«, da mu služijo taka predavanja za preganjanje dolgega ob slabem vremenu. Če bi bili ata »Narodu« vedeli, da bodo morali že čez pol leta sami prisegati na načrtno gospodarstvo, čisto gotovo ne bi bili tedaj tako odkritosrčni v svojem mnenju o pravem načrtnem gospodarstvu. Tako pa so napravili prav slonovsko uslugo svoji žlahiti, ker so nam odkrili karte, kako resnično mislijo o tem zadnjem adutu JNS njeni lastni prvaki.

2. Quadragesimo anno. Ob petletnici okrožnice papeža Pija XI. piše »Slovenec« z dne 15. t. m. izpod peresa g. -drina med drugim sledeče:

»Quadragesimo anno« je izšla res na prelomu časa. Gospodarski liberalizem s svojim kapitalističnim gospodarstvom, ki je 150 let vladal Evropi, je zašel kot ideja in kot sistem v brezizhodno krizo. Družabni prepad, ki ga je ustvaril, vedno huje zeva. Na eni strani vedno večje gospodarsko samosilje in samodržstvo, ki ne upravlja le duše, gospodarstva, ampak stega roke tudi na politično področje in določuje domala vso državno zakonodajo, na drugi strani pa mase proletarcev in nemaničev, ki se organizirajo v mogočen razred za boj proti kapitali-

stičnemu samodržstvu. Diktaturi brezdušnega kapitala se stavlja nasproti diktatura brezoblične mase, boj proti boju, sila proti sili... Tako položaj človeške družbe postaja vedno bolj majav, nestalen, ker se opira na »razrede« s povsem različnimi težnjami, ki si med seboj nasprotujejo in so radi tega nagnjeni k sovražstvu in borbam.

Na to je pred vsem mislil Pij XI., ko je v svoji okrožnici znova oživel misel o »korporacijah«, ki naj bi odstranile borbo nasprotnih si razredov in dale pobudo za vzajemno sodelovanje stanov. V korporacijah vidi papež možnost, da se odpravi »delovni trg«, ki deli ljudi v dve stranki kakor v dve četi in ki je poniževalen za človeka in njegovo dostojanstvo. Ustanove naj se dobro urejeni udje socialnega telesa, korporacije, katerim ljudje ne bodo pripadali po vlogi, ki jo imajo na delovnem trgu, ampak po raznih socialnih opravilih, ki jih posamezniki izvršujejo. Tako korporativna misel logično sega nazaj na stanove in zahteva preuredbo družbe na osnovi stanovskega družabnega reda.

Bila je ravno ta pobuda Pijeve okrožnice, ki je tudi za nekatoliški svet pomenjala največjo aktualnost, katere predvidoma tudi v bodoče še dolgo ne bo izgubila. Civilizirane države namreč stoje pred izbiro: ali naj se gospodarski red prepusti svobodni tekni sil, ki jo nasprotje razredov vedno znova izživa — do popolnega uničenja obeh nasprotnikov ali do zmage, oz. neomejene diktature zmagovalca —, ali pa naj se gospodarstvo podvrže pravemu in uspešnemu vodilnemu načelu, ki bo samodržstvo nadomestilo s pravičnim sodelovanjem. Tako vidimo, da gre korporativna in z njo vred stanovska misel svojo zmago slavno pot po svetu. Upira se ji le razrednobojni marksizem na eni in samodržni, enako razrednobojni kapitalizem na drugi strani, od katerih oba stremita po samolastni diktaturi.

Kaj pravite? Pa ne, da bi bil hotel g. -drin s temi odličnimi besedami dati lekcije svojim lastnim ljudem okrog »Slovenca«, da je hic Rhodus, hic salta? Da za tem grmom tiči zajec? Pa nazadnje tudi na pokorščino vezani so med njimi. Ali je mogoče pisec kot stanovski tovariš položil tem na srce te globoke besede ob usodnem času kot brat bratu? Kajti tista o majhnih narodih v eni sapi, ko se nam postavlja za vzgled stanovsko urejena Portugalska, ki je za polovico manjša od Jugoslavije, je precej za lase privlečena. Čeprav je sicer točno, da je stanovska misel tudi v tam omenjenem oziru posebno za nas nad vse

važna, vendar pa ni samo zato za nas važna.

Pa še nekaj bi vprašali g. -drina, ki je že dolgo pri »Slovencu«. Ali se morebiti še spominja, zakaj so nas pred letom stalno pitali v »Slovencu« s fašisti? Mar to ni bilo vedno le radi »stanovščine«?

Pa, če g. -drin danes ve, da se stanovski misli upira samo marksizem in kapitalizem, kam naj potem prištevamo »Slovenca«, ko se je pred letom upiral »stanovščini«?

Pa, če g. -drin danes ve, da gre stanovska misel svojo zmago slavno pot po svetu, ali tega pred letom ni vedel? Pa za Quadragesimo anno, ki je že pet let stara, ni takrat vedel?

Ali se mu je mogoče razvezal jezik šele sedaj, ko je spoznal, da gre »stanovščina« zares svojo zmago slavno pot po svetu?

Al torej ni o tem slučaju njegovo sedanje pisanje vendarle samo — pavovo perje?

*

3. Bav-bav-i.

Pa si je res na las podobna vsa ta liberalno-demokratska bratovščina! Pokmetiti hočejo državo s kmečko zbornico, so se pred dvema leti slišali klici iz Kazine. Ne smemo misliti na načrtno gospodarstvo, ker nam ne dajo inozemski upniki, je donelo pred letom od Zmajskega mostu. Aha, so rekli eni drugim, sedaj vemo, kje ste najbolj golica! Kje vas najbolj ščegeta program »Zbora«. Prav, to si bomo od »Zbora« sposodili, le počajta!

Da bi nagajali onim zgoraj, so si eni izposodili načrtno gospodarstvo, da bi nagajali onim spodaj, pa drugi kmetstvo zbornico.

Tako ima sedaj vsak svojega bav-bav-a, s katerim straši nasprotnika. Nihče od njih pa seveda niti v snu ne misli priklicati v življenje svojega bav-bav-a, ali pa misli dati življenje samo življenja nesposobnemu spakodranemu pohabljenecu, ki bi bil le slepo orodje v njihovih rokah.

Gliha pač vkup štriha!

Samo naj ne pozabijo na Goethejeve verzje iz »Zauberlehrlinga«, ki je priklical duhove, pa se jih več ni mogel odkrižati...

Pa tudi na ono drugo:

Ne imenuj po nemarnem —

*

Naj bo dovolj za danes! Povedali smo vsakemu svoje, da ne bo škodoželjnih smehljajev. Dalje pa prihodnjič s tem perjem, ki bode —

T. Š.

Stara baba — nova šminka...

Svoje stališče napram različnim političnim strankam smo že opetovano v našem glasilu pojasnili, pa se s tem vprašanjem ne bi več bavili, da nas ne sili k temu nov proglas stare stranke, ki išče zopet pod novo firmo pristašev. Stranka je že stara, je pa menjala že tolikokrat svoje ime, da je že zmanjkalo črk v naši abecedi. Ima to svoj praktičen pomen, da se najlažje otrese vseh očitkov za dejanja v preteklosti, češ saj to nismo bili mi, ampak stranka xyz. Lahko se je na ta način otreseati odgovornosti, možato pa to ni.

V svojem proglasu objavlja uspehe svojega delovanja pod dosedanjim imenom in pravi med drugim, da je znižala državni proračun od 14 milijard na približno 9 milijard dinarjev. To »zaslugo« je treba pa že natančneje ogledati.

Delavci zaslužijo pri 8—10 urnem delu dnevno 10—25 dinarjev, uradnikom so se plače znižale pod eksistenčni minimum, kmet ne zmore več svojih davčnih obveznosti, obrt in trgovina propadeta — po uradnem poročilu Zbornice TOI je propadlo v zadnjih 4 letih 60% vseh trgovinskih obratov v dravski banovini, — tako, da se je davčna moč naroda zni-

žala tako strahotno napram dobi pred l. 1932, da bi bilo naravnost zločinsko varanje javnosti in samega sebe, če bi hoteli vztrajati pri številkah prejšnjih proračunov, ali če bi jih hoteli celo zvišati, ko vendar vsak količjak razsoden človek ve, da davčna moč naroda od leta do leta pada in da bi bilo vsako zvišanje našega proračuna samo fiktivno in pesek v oči našim sosedom.

Milo rečeno je skrajni cinizem, da se upa oni, ki je spravil državo na rob propada, ponašati z nujnimi posledicami tega obupnega položaja. Vsak slab gospodar je končno primoran, ko ga posledice k temu prisilijo, omejiti svoje izdatke, zlasti če nima kredita, s katerim bi odložil tako omejitev na poznejši čas.

Druga zelo pomembna zasluga poživljajoče se stranke je, da je postavila na dnevni red kot neodložljivo državno vprašanje zaščito našega kmeta. Dokaj skromna zasluga! Mi gospodom koncediramo še celo več, da so namreč celo provedli zaščito kmeta. Menda jih je pa lastnega deteta sram, ker se nočejo z njim ponašati? Pa utegnejo imeti prav, kajti danes vsakdo ve, da je bila ta povsem izvirna uredba skrajno ponesrečena

rešitev, ki je v svojih posledicah težko oškodovala naše združništvo in zadavila kreditno gospodarstvo.

Nadaljna zasluga te stranke je bila ta, da so se zavarovali veliki uspehi v mednarodni politiki. Ne bom trdil, da ne bi bila v prošli dobi naša mednarodna politika zelo posrečena, vendar ni to zasluga posameznih strank, marveč predvsem in skoro edinstveno našega blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. K sreči je bila vnanja politika vsaj toliko odtegnjena vplivu posameznih strank, da niso mogle ničesar pokvariti. Pač pa bi si bile lahko pridobile nevenljive zasluge, ako bi bile znale ta ugoden vnanjepolitičen položaj izkoristiti, da bi sklenile s prijateljskimi državami tudi ugodne trgovske pogodbe. To se pa žal ni zgodilo.

Po opisu svojih »zaslug« preide proglas na program. Prav odkritosrčno pove, da niso potrebne nikake osnovne spremembe. Temu popolnoma verujemo in smo prepričani, da bo tudi vse pri starem ostalo.

Kar se tiče nacijonalizma, smo globoko uverjeni, da stranka ne bi imela niti 10 pristašev, ako bi njen program šel za spremembo državne oblike. Za Slovence ni samostojnega nacionalnega življenja izven mej Jugoslavije. V tem pogledu soglašamo, kajti, kdor si želi iz kateregakoli vzroka v tem pogledu kako spremembo, je izdajca našega naroda.

Na žalost pa ne moremo verovati, da bi bile ostale točke programa tako odkritosrčno mišljene, kakor so zapisane. Dosedanje delovanje in udejstvovanje presnavljajoče se stranke utemeljuje naše dvome. Na čelu ji namreč stoji kapitalisti, upravni svetniki vseh mogočih nacionaliziranih (ali pa tudi ne) podjetij in pa poklicni politiki, ki so doslej pokazali kaj malo razumevanja za potrebe delavca, za dobrobit uradništva, za koristi in težnje kmetov, trgovcev in obrtnikov (Ba'ta, Ta-ta). Koliko je pa tem ljudem na srcu neodvisnost uradništva, bi pa mogli najbolj izpričati oni, ki so ob vsaki spremembi vlade na potu v pregnanstvo ali pa od tam nazaj. Vse v tem pogledu napisano hvalisanje so zgolj prazne fraze.

Nekaj novega smo pa le našli v proglasu. Čujte in strmite: Zahtevno po načrtnem gospodarstvu! Tu nam pa manjka vere. Vsaka politična stranka, ki ni vznikla iz naroda, ampak je bila od zgoraj vstvarjena in od posameznih politikov v življenje poklicana, bo zašla na stranpoti. Čim se namreč dokoplje do vlade, mora izpolniti vsaj del svojih obljub, ki jih je dala onim, ki jih veže samo osebnostna korist na stranko. Zakrpati si mora razdrapane žepe. Če je pa naletela slučajno na prazne blagajne, ki jih je morda prednik v volilne namene izpraznil — mislim, da to ni tako nemogoč pojav — si mora pomagati s tem, da vzame tam, kjer se da najhitreje kaj dobiti. Uradnikom se odtegne! Tako so že od vsega početka podro vsi zlati gradovi v oblakih, uboga para pa, ki je pričakovala rešitve, razočarana pljune vstran in trpi dalje.

Je pa še drug pomislek proti izvedbi načrtnega gospodarstva po katerikoli dosedanjih političnih strank. Naš minister za zgradbe je namreč na neki anketi v Trgovskem domu v Ljubljani očital volilcem, da so sami krivi, da se v gospodarskem pogledu ničesar pametnega ne stori, češ, da so poslali izvzemši kakih 10% v skupščino same nesposobne ljudi, s katerimi ni moči delati. Ali ni tudi ta minister morda nehoti odobril in priznal pravilnost našega programa, ki hoče zastopstvo iz najboljših predstavnikov posameznih stanov?

Tako vidite, da so začele že druge politične stranke posnemati program »Zbora«, vidite pa na drugi strani, da ga niso sposobne izvesti, ker pošiljajo v skupščino manj sposobne ljudi, vsaj take, ki se ne spoznajo na gospodarstvo, ampak zasledujejo povsem druge cilje. Zato vsi v »Zbor« in pokažite političnim strankam hrbet, čeprav se znova prebarvajo. Pustite stare »pošminkane babe!« K. F.

Narobe pregovor: Gorje tistemu, ki ne laže!

Sanje in resnica: Pan Evropa — panika Evrope!

Nasvet naši ljubljanski modni reviji: Evin kostum za brezposelne.

Sedanje človeštvo niha med nadčloveškimi in nečloveškimi instinkti.

Radio atelje: Govori se v prazen nič!

Ljudska fronta brez maske

Veliki francoski list »Grenoir« je prinesel dne 24. pr. m. sledeči članek, ki je tudi za nas zelo zanimiv. Aktivnost in ojačeno prepevanje o »demokraciji« s strani naših politikantov nam kaže, da je tudi pri nas vprašanje »Ljudske fronte« pred vrati.

Ideja o ustvaritvi »Narodne ali Ljudske fronte« v kapitalističnih državah se je rodila v mislih voditelja Kominterne že leta 1934. Dobila je svoj definitivni izraz ob času VII. kongresa Kominterne — Tretje internacionale — v Moskvi v juliju in avgustu l. 1935.

Njen sklep se glasi:

Predvsem je potrebna borba proti Hitlerju in nacizmu, ki grozita uničiti »mater svetovne revolucije« — Sovjetsko Rusijo.

Nato je potrebno slabljenje in razbitje bloka buržoaznih držav, na kar sledi odločilni napad s strani komunizma.

Stalin je prepričan, da more iziti svetovna revolucija samo iz nove vojne, v kateri pa ni potrebno neposredno sodelovanje URSS. Delati je treba na to, da se v borbo z vsemi sredstvi potisnejo države na zapadu, na prvem mestu Francija.

Treba je vsiliti Franciji za vsako ceno vlado »Ljudske fronte«, ki bo pod stalnim pritiskom komunistov pod vodstvom agentov Kominterne ubogala vsa povelja iz Kremlja. Francoske volitve so »odločilna borba med dvema svetovoma, iz katere bo izšla zmaga revolucije ali njen poraz«. (Dimitrov na seji tajništva Kominterne 23. marca 1936.)

Na tajni seji kongresa Kominterne z dne 2. avg. 1935 pod predsedstvom Erkolija, je izvajal Dimitrov sledeče:

»Dosedanje izkušnje v našem revolucionarnem delu so nas naučile, da more odločilni napad revolucije uspeti samo tedaj, če je državni aparat buržoazne države predhodno dezorganiziran in paraliziran.

Zato je naša prva dolžnost, da izzovemo tako dezorganizacijo in paraliziranost. V tem cilju se moramo poslužiti tistih naprednih elementov buržoazije, ki so pripravljeni boriti se poleg nas proti reakcionarnim elementom, ki držijo sedaj v roki upravo države.

S strmoglavljenjem teh elementov bomo dosegli svoj cilj: dezorganizacijo naših sovražnikov.

Ali se spomnite, tovariši, da smo že na kongresih leta 1922 in 1924 hoteli pričeti z ustvarjanjem revolucionarnih vlad delavcev in kmetov; pozneje pa smo konstatirali, da je to mogoče samo, če po predhodnem sodelovanju naprednih buržoaznih elementov uspemo sestaviti neko prehodno vlado, ki nam bo pomagala, da porušimo blok buržoazne države.

Tisti naši tovariši, ki se sklicujejo na l. 1917, naj ne pozabijo: uspeh sovjetske revolucije je bil ustvarjen edinole zaradi popolnega razpada državnega aparata ruske države. To pa je bil rezultat vojne.

V današnjem času moramo ustvarjati predpogoje, ki bodo dovedli do enakega razpada. Poleg tega ne smemo pozabiti, da je bila prva sovjetska vlada Rusije vlada skupne fronte.

Največja nevarnost za našo proletarsko državo je verjetni napad s strani nemškega fašizma. Če ne uspemo usmeriti njegove sile proti drugim državam, ne bomo mogli odvrniti nevarnosti.

Samo vlada »Ljudske fronte« bo v stanju, da privleče k svoji državi ta napad. Proletarci vsega sveta pa morajo vedeti, da je njihova dolžnost braniti domovino proletarcev vsega sveta — Sovjetsko Rusijo.«

(Stenografske beležke iz kongresa, izdaja Kominterne, zv. 39, str. 1848 in dalje.)

Največja energija je bila zapovedana vsem filijalam Kominterne.

Španija je prva že utočila v krvavi anarhiji, v katero jo je pripeljala vlada »Ljudske fronte«. Njeni voditelji so dobesedno uresničili napovedi Dimitrova in privedli državo v kaos.

Ali se bo Francija tega obranila?

Zveza s slaboumniki.

Odločena, da hoče z uporabo metode »Ljudske fronte« doseči samorazorožitev buržoazije, se trudi Kominterne, da bi privlekla nase predvsem tiste elemente

buržoazije, ki si nadevajo ime »pravih republikanskih demokratov«.

Definirajoč to taktiko, je izjavil Stalin v avgustu l. 1935 na seji »Politbiroja«:

»Naša moč je predvsem v tem, da smo znali izkoristiti nasprotja in prepire med našimi sovražniki iz vrst buržoazije. Pravi komunist ne stopa v napad s povešeno glavo, izpostavlja se nevarnosti pogina. Ne, pravi marksisti najprej razdvojijo sovražnike in jih bijejo razkropljene, sklepajoč zvezo zdaj z enim, zdaj z drugim. Proti imperialistični Franciji smo napravili zvezo z militaristi Nemčije. Danes pa se proti Hitlerju moremo poslužiti zvez z demokratskimi buržoaznimi vladami.

Mi smo odgodili čas za odločilno borbo, toda ta čas bo kmalu prišel.«

Mednarodna organizacija »Ljudske fronte«.

Kominterne, polaga na organizacijo »Ljudske fronte« tako veliko važnost, da je za vsako državo odredila svoje poverjenike. Le-ti so:

Paris: Torej in Adami;

Basel: Bademan;

Amsterdam: Van de Grot in Pal-Dut im. Palmers;

Praga: Gottwald, Dragu in Akermann;

Kopenhagen: Jansen;

(Imena priobčujemo tako, kot jih je objavil orig. članek. Op. ured.)

Tem gospodom pomagajo kot agenti za zvezo:

v Parizu: Evaristo (Španija), Tedeski (Italija), Henri Lozeri (Francija), Žakmot (Belgija);

v Baselu: Miler (Švica), Holzknicht (Nemčija), Fereti (Italija);

v Pragi: Zapotoki (Čehosl.), Prušnjak (Poljska), Krumov (Bolgarija), Vuković (Jugoslavija), Berend (Avstrija), Ordela Rumunija);

v Amsterdamu: de Lev (Holandija), Lild (Anglija), Ditrih (Nemčija);

v Kopenhagenu: Kaufman (Danska), Aksel (Švedska), Birken (Norveška).

Gospodje Torej in njegovi kompanjoni vzdržujejo stalne stike z Moskvo, sprejemajo navodila in zasledujejo napredovanje svojih načrtov s pomočjo agentov za vzdrževanje zveze, ki kontrolirajo in vodijo »Ljudske fronte« v ostalih državah.

Ob važnih dogodkih, na primer ob priliki nesoglasij med socialisti in komunisti v Čehoslovaški, ali ob volitvah v Franciji, prihajajo člani centrale v Moskvi, da na licu mesta proučijo situacijo.

To je bil tudi vzrok, da je Nikola Buharin napravil turnejo po Evropi v marcu in aprilu tega leta in tedaj obiskal Prago, Basel, Bern, Amsterdam, Bruxelles, Kopenhagen, Paris in druga mesta.

Financiranje.

Za financiranje komunistov v okvirju »Ljudske fronte« so stalno na potu trije blagajniki: Frederik Lisi, Vili Kraus in Karl Slanski. Le-te kontrolira Vili Minberg, bivši komunistični poslanec v Rajhstagu, sedaj nastanjen v Parizu, Ženevi ali Pragi ter glavni blagajnik Kominterne ter »Rdeče pomoči za zahodno Evropo«.

Na ta način kontrolira, koordinira in zedinjuje komunistična internacionala delovanje »Ljudskih front« vseh držav.

Odbor za koordinacijo.

V Moskvi smatrajo, da bo drugo polletje leta 1936 odločilno.

Dne 3. marca se je v Bruslju vršila konferenca komunistov, ki zavzemajo

važna mesta v vrstah »Ljudske fronte«. Le-ti so proučili in izdelali načrt, kaj je treba ukreniti za dosego največjega uspeha. Vprašani delovanja »Ljudske fronte« v Španiji in volitev v Franciji sta bili glavni temi razgovorov.

Stalni odbor petih članov — Bišop, Diklo, Van Ekstergem, Floren in Belfor — je bil določen, da v teh slučajih vzdržuje zvezo med raznimi delegati.

Istočasno sta dva španska delegata — Pedro Bonesa in Fernandez Sanc — dobila misijo za izravnane eventualnih sporov med raznimi frakcijami »Ljudske fronte« v Španiji, kar je z veseljem pozdravil Larg Kabeler.

Stalin je spregovoril.

Videli smo, kaka ogromna sredstva uporablja odkrito ta internacionalni organizem, da bi dosegel prevzem oblasti po »Ljudskih frontah«.

Tisti del priznanega programa, kot ga je definiral Dimitrov — »razbitje in paraliziranje državnega aparata v buržoaznih državah« — bo oživotvorjen takoj in brez odloga, če bodo rezultati volitev odgovarjali predvidenim željam Kominterne.

Toda ob istočasnem podpiranju kandidatov »Ljudske ali Narodne fronte« se pripravljajo komunisti vročično na zadnji in odločilni udar. In ko bo mehanizem oblasti v buržoaznih državah zadostno razbit, bodo komunisti sneli svoje demokratske in republikanske maske in usilili ljudstvu diktaturo brez milosti.

Sam Stalin je dejal: »Klasični primer s Kerenskim se bo zopet ponovil in tista nizka buržoazija, ki se skuša obesiti na nas, bo zbrisana s enim zamahom proletarske in marksistične roke!« (16. januar 1936.)

(Iz »Otadžbine«, Beograd.)

*

To naj si zapomnijo tudi vsi naši in drugi »revni« sinčiči, ki so radi mode, svobodne ljubezni ali proste afektacije komunisti, ker se tako zdijo samim sebi strašno važni in povrh še mislijo, da jim potem ne bo treba nikdar delati.

Prvi, katerim bi komunisti pri nas zavili vrat, bi bili ti cilindri postopači, ki Bogu dan kradejo, sicer pa niso sploh za nobeno rabo.

Takoj za njimi pa bi prišli na vrsto vsi tisti poklicni politiki, ki so preromali vse stranke od skrajne desnice do skrajne levice in vidijo v komunizmu le — konjunkturo! Ali pa tisti sicer nepolitiki, ki iščejo v komunizmu samo nadomestilo za svoj falirani poklic.

Naj se ne varajo vsi taki! Vsi so oni samo puhlo orodje za komuniste! Kajti ti rabijo za svoje dokončno pokončanje vseh ljudskih vrednot čisto drugačne rabeljske in sadistične nature, ki imajo svoje legitimacije v že izvršenih roparskih in grabežnih umorih in podobnih zločinih.

Ne rabijo komunisti za to niti tiste nesrečneže brez posla, ki so v komunizmu videli zadnjo bilko, za katero se lovi potapljač, v nadi, da bodo dobili z njegovo pomočjo pošteno delo.

Ti slednji bi sicer živetarili in garali, vladali pa bi edino in samo prej omenjeni — rablji, ne pa cilindri postopači vsakovrstnega kova ali pa idejni zamaknjenci, ki bi bili le zelo okorna konkurenca rabljam. Rablji neslovanske krvi, kakor so bili pri ruski komuni elita Latiši, Nemci, Madžari in Židi.

Pri tem padajo tudi čisto nedolžni ljudje, čisto najboljši, ker so taki najbolj trn v peti izvržkom človeške družbe, medtem ko bi se pravi jugoslovanski krivci sprehajali po raznih rivijerah z že davno prej na varno spravljenim denarjem.

Kaj hoče dr. Maček?

Pred dobrim tednom smo končno zvedeli, kaj baje hoče dr. Maček. Res, da ne iz njegovih ust, kajti ta so še vedno zaprta, pač pa od njegovih najožjih prijateljev v Beogradu. Ves jugoslovanski dnevni tisk je pisal o tem. Predvsem pravi dr. Maček, da sta monarhija in državne meje izven diskusije. Potem pa pravi dalje, da zahteva, da naj si Srbi, Hrvati in Slovenci z enako, splošno in svobodno volilno pravico izvolijo prave ljudske zastopnike, pa naj potem kvalificirana večina Srbov, Hrvatov in Slovencev v parlamentu odločuje o bodoči notranji ureditvi države.

Kako nedolžno in preprosto je vse to: Samo tega nam je treba, pa bo kmet razdolžen, za njegove pridelke se bo trgal ves svet tako, da kmet ne bo vedel, kam z denarjem, ročni in umstveni delavec si bo sta kar izbirala gospodarje, mezde in plače, ker bo delavcev naenkrat povsod premalo, obrtnik ne bo vedel, kam z delom, trgovcem bodo kupci kar praznili trgovine, industrija kar ne bo mogla dohajati porabe v državi, pa bo vendar prodajala pol zastonj!

In vse to bomo dosegli s samo enako, splošno in svobodno volilno pravico! Hlapec in gospodar bosta naenkrat ena-

ka, kmet bo enak bankirju in tovarnarju, čevljar Bati, trgovec Tati, vsi bomo natančno tako enaki kot Abesinija in Italija pred demokratičnim Društvom narodov! Skratka: liberalni kapitalizem se bo kar nekam pogreznil in nas vse osvobodil naše odvisnosti od njega. Sleherno moderno tlačanstvo bo odpravljeno, tudi duševno celo.

Ljudstvo bo svobodno presojalo po svoji lastni pameti! Nihče ne bo mogel vplivati nanj! Niti framasoni, niti Kominterni, niti Vatikan, niti Habsburg. Govorila bo čista demokracija, kakor je govorila tedaj, ko se je Pilat obrnil na ljudstvo in ga vprašal, koga naj križa, Barabo ali Kristusa. In od farizejev naščuvana množica je kričala: Križaj Kristusa!!

Potem pa tista parlamentarna večina Srbov, Hrvatov in Slovencev, vsakih posebej! Kaj pa če se bo kvalificirana večina Slovencev izrekla za kaj drugega, kot recimo kvalificirana večina Hrvatov? Kaj pa če bodo prevladali zunanji

vplivi, pa bodo tudi v parlamentu kričali »Križaj Kristusa«? Kaj pa potem?

Zato pa smatramo, da je poleg tega, kar hoče Maček, prav krvavo potrebno, da naše ljudstvo tudi izve, kaj hočejo še vse druge mednarodne sile, ki vplivajo čisto neopazno, pa zato nič manj intenzivno, ki ne bodo mirovale medtem, ko bo dr. Maček delal jugoslovansko Društvo narodov, temveč bodo hitele k svojemu cilju, ki naj bo: Križaj Kristusa —

Kdo je torej utopist in naivnež? Doktor Maček ali mi, ki trdimo, da treba najprej odpraviti liberalni kapitalizem in vse njegove vplive, potem bo šele lahko govora o demokraciji, ki bi vzklikala: »Križaj Barabo«!

Vsi, kar vas je dobrohotnih, pa pazite, da se ne ponove takratne Kristusove besede:

Ko bi pač tudi ti, mesto Jeruzalemsko, spoznalo, vsaj v ta dan tvoj, kaj je za mir tvoj. Ali sedaj je skrito očem tvojim. Poguba pride nad tebe, zato ker nisi spoznalo časa, v katerem si bilo obiskano. (Luk. 19, 41-44.)

Ras Gukša

Pred očmi celega sveta se zadnje mesece odigrava najstrašnejša žaloigra naroda. Žaloigra, ki pretresa vsako količkar čuteče srce povprečnega zemljana in ki udarja današnji toliko poudarjeni civilizaciji pečat največje človeške bestijalnosti. Ko opazujemo to strašno žaloigro, obračamo pri tem svojo pozornost na igralce in režijo. Kakor pri vsaki igri, so tudi pri tej žaloigri razdeljene vloge, pri kateri igra glavno vlogo narod-trpin. Preganjan je ta narod in že preganjan, danes je uničen in njegov krov je požgan. Zagrešil je ta narod največji narodni greh — grešil je z grehom nesloge. Poleg tega glavnega igralca vidimo pri tej žaloigri še številne druge igralce v človeških in živalskih podobah. Igralci v živalskih podobah nas ne zanimajo posebej, ker nam je znano, da krvoločna zver sledi svojemu zverinskemu nagonu samo, da uteši svojo bestijalnost in požrečnost. Mnogo bolj nas v tej igri zanimajo oni igralci, ki igrajo postranske, pa vendar nekeke glavne vloge. To so trgovci, ki tržijo s krvjo in kostmi onih, ki igrajo glavno vlogo ter v masah nedolžni umirajo na pozornici. Ti igralci so zlasti za nas posebno važni ljudje, ker igrajo vloge varuhov in pokroviteljev. Za varuhe in pokrovitelje se postavljajo sami vsem betežnim in revnim; kako pa izgleda njihovo varuštvo, vidimo danes in vzklikamo: »Bog nas čuvaj vseh teh varuhov!«

Neznatna vloga v tej žaloigri je vloga igralca Rasa Gukše. Neznatna se gledalcem ta vloga vidi, vendar je tako pomembna v tej žaloigri, da je že v početku igre vplivala na njeno današnje dejanje. Ras Gukša je baje častihlepen mož, verjetno tudi bojazljiv in zahrbtn človek, ki neki ljubi lepe obleke in zlat nakit. Bil je on ras-knez in voditelj svojega naroda, ki bi mu moral stati ob strani tudi v najtežjih trenutkih, do svojega poslednjega srčnega utripa. Toda bil je prvi, ki je zaradi svojega osebnega dobička sklenil sramotno kupčijo s sovražnikom svojega naroda. Bil je Judež, ki je prodal svoj narod za težke in krvave srebrnike! S to kupčijo je podpisal in potrdil krvavo pogodbo, katera je prinesla smrt deset in deset tisočem najboljših sinov njegovega naroda, ki so bili sicer preprosti in revni, pa vendar bogati, ker so imeli največje človeško bogastvo, ljubezen do svoje domovine, katero so dokumentirali s svojo krvjo in kateri so dali svoje življenje. Prodajal je na tisoče nedolžnih žena in otrok svojega naroda, ki so izkrcavali na tisti svoji zemlji, katera je že več kot tritisoč let poganjala sokove in rodila sadove za njihove prade, vendar Rasa Gukše do sedaj ni rodila.

Čprav je sedanje — predzadnje dejanje te žaloigre nadvse krvavo in tragično, vendar bo naslednje in končno dejanje te žaloigre še mnogo bolj žalostno.

Če ima Ras Gukša tudi otroke, je njegova vloga še bolj zločinska in vredna večje obsodbe. Ras Gukša bo pod novim gospodarjem, kateremu je postal že nepotreben, morda še nosil lepe obleke in morda bo zaradi volje gospodarjeve v poslednjem dejanju nosil tudi zlate okove. Njegov sin pa bo že trpel za gnusni greh svojega očeta, še bolj njegov vnuk, ki bo lahko zadovoljen, če bo smel čistiti hlev gospodarjevega konja.

Vsi drugi sinovi ubogega izdanega naroda so zaradi enega samega Rasa Gukše in njegovih posnemalcev postali sužnji na svoji zemlji, sužnji v suženstvu, s katerim navadno suženjstvo nima primere. Na njihovi lastni zemlji jim bo določeno najslabše in zadnje mesto. Samo v enem slučaju 'bodo zopet na prvem mestu — tedaj,

— samo tedaj bodo zopet na prvem mestu, v prvih vrstah, ko bodo morali polagati življenje za svoje največje sovražnike...

Ko gledamo to igro in čakamo, kedaj in kam bo padel zastor, nam postane

Kam plovemo?

Ko po dnevnem delu takole razmišljaš dogodke po svetu in prebiraš časopise, vrstijo se dnevno bleščeči in debelo tiskani naslovi: »Nemiri v Palestini«, »Stavka delavcev v Solunu«, »Zmaga levica na Francoskem«, »Revolucija v Španiji« itd. itd....

Toda nikdo se ne vpraša, kaj je vzrok teh nemirov in štrajkov po svetu! Skoro vsi dolže neko državo, da podžiga in neti nemire po svetu. Saj tudi je veliko resnice v tem, ali vedeti je treba, da vsa ta propaganda in denar ne bi zalegla za take podvige, če bi ljudstvo imelo vsaj za vsakdanji kosček kruha in delo plačano tako, kakor se za človeka spodobi da o tistih, ki nimajo ne dela, ne jela, niti ne govorimo, ker je to poglavje za sebe.

Kar je prvo, ko takole razmišljaš, je nehoti spoznanje — kriza liberalne demokracije, lakomnost do najvišje stopnje, profitarstvo, izmозgavanje do iznemoglosti, nepoštenje in korupcija, — na drugi strani pa brezposelnost, propadanje in revščina.

Prav nič ne zaleže in ne pomaga časopisno tarnanje, kako se širi nerazpoloženje ljudstva in nagib delovne mase k skrajni levici. Ta strup zajema tudi že kmetijske sloje, kaj šele delavstvo.

Tisti pa, ki vodijo usodo posameznih držav, ne vidijo ali nočejo videti v kako usodnem razdobju se nahaja svet po krivdi zapadno evropske liberalne demokracije, ki se je preživela. Ljudstvo hoče novih poti in drugačnega družabnega sistema, kar naj velja posebno za našo, s tolikimi žrtvami priborjeno državo in svobodo našega naroda.

Zakaj pišemo te vrstice? Zato, ker je treba — in to je že skrajni čas — tudi pri nas energično stopiti jegulji domačega in tujega kapitala na glavo in napraviti enkrat za vselej konec samopaševanju, plačkanju in izmозgavanju našega ljudstva. Naše ljudstvo mora dobiti prilike vsaj za skromno življenje in priložnost, da se razvije v zdrav, ponosen narod, da bo zadovoljno na svoji zemlji vedno lahko junaško branilo svojo domovino pred zunanji viharji, za kar imamo nešteto svetlih primerov v naši zgodovini.

Ta kapital, ki pri nas lahko dela, kar hoče, in kar se mu zljubi in to celo s podporo naših domačih krvososov je treba pošteno prijeti za vrat, da se ne bo dogajalo, kot se dogaja sedaj pri komaj začetnih delih Unske proge, kjer je stopilo okrog 600 delavcev v stavko radi tega, ker

Ali ste že poravnali naročnino vsi, ki prejimate naš list?

Pomnite, da živi naš list samo od naročnine! Zato nikomur ne moremo večno pošiljati lista na slepo srečo. Tej številki prilagamo položnice in prosimo vse, ki nam še dolgujejo naročnino, da nam jo nakažejo ali po tej položnici, ali da jo plačajo v upravi lista, Ljubljana, Novi trg št. 4/II. ali inkasantu, ki jih obišče v Ljubljani na domu. Samo to in prihodnjo številko bomo še poslali na kredit. Sedmo številko pa ustavimo brezpogojno vsakomur, kdor ni plačal naročnine ali se vsaj pismeno ni naročil na naš list, če že trenutno ne zmore naročnine. Vsem drugim pa s sedmo številko brez izjeme ustavimo dostavo lista!

Uprava.

tesno pri srcu. Tesno nam postane zaradi tega, ker vidimo pri tej žaloigri poleg marsičesa zlasti to, kako strašno nesrečen postane narod, kateremu je nesloga njegovih rasov zapravlja svobodo ter ga prodala

Franjo Francevič.

dobiva za svoje 10 do 11 urno dnevno delo po 13 do 15 dinarjev na dan ali 1 dinar 30 par na uro. Imamo društva za zaščito divjačine, društvo zoper trpinčenje živali itd., itd., toda nobenega društva zoper trpinčenje človeka-delavca, nobene organizacije, ki naj bi z vso vehemenco udarila po takih lopovih brezsrčnega izkoriščanja! Kje je tu mednarodni urad dela, ki je pred kratkim zboroval, kaj pravijo naši poslanci in

Mar je potem čudno, da se ustvarja atmosfera nezadovoljstva, kakor se to dogaja drugje po svetu — mar ni to propaganda od zgoraj, kakor je pri nas že običajno, da se vse gradi od zgoraj, posebno politika? Komu v korist je tako početje raznih kapitalistov v državi, je vsakomur jasno, samo tistim ne, ki tega ne vidijo in nočejo videti. Prenapolnjeni zapor kaznjencev v Glavnjači in drugod so najbolj zgovoren dokaz.

To je en slučaj, koliko enakih se še dogaja drugje. Tudi v Sloveniji ni dosti boljše.

Drug tak slučaj je v Srbiji. V Blagovjem Kamenu se nahaja rudnik, poznan

kot zelo bogat na zlati rudi, katerega kapital se nahaja v francoskih rokah. Predsednik družbe je generalni direktor g. Nitti, sin bivšega predsednika italijanske vlade, toda družba nosi ime: »Francosko društvo za eksploatacijo zlata v Peku«.

Tudi tu prejema okoli 600 do 700 rudarjev in delavcev sramotno nizko plačo po 16 dinarjev na dan, od tega jim odtegujejo za bolniški fond in slično, tako, da jim ostane celih 15 dinarjev, s katerim zneskom naj preživljajo tudi svojo družino. Poslovni direktor, ki ima glavno besedo, je neki g. Jumašev, ki neusmiljeno terorizira, tako da delavci zapuščajo delo in si skušajo druge dobiti zaposlenje, med tem pa prosijo miloščine, da se preživljajo.

Zanimivo je, da je koncesijo za eksploatacijo zlata navedenemu francoskemu društvu podelila država in uprava univerzitetne domene za preko 20 let, ker se rudnik nahaja na zemljišču, do darjenem Beograjski univerzi.

Vprašamo: Ali se more danes delavstvo samo boriti proti tujemu kapitalu in tako grobemu izkoriščanju? Mar res ni nobenega, ki bi takemu početju napravil konec! Menda zato tuji kapital tudi tako brezsrčno uničuje življenje in zdravje našega naroda.

Le na podlagi izboljšanja delovnih pogojev našemu delavcu-trpinu bo omogočen normalen razvoj tudi ostalim stanovom. Državi pa prihranjeno mnogo denarja za protituberkulozne disperzerje, norišnice in tudi zakon o zaščiti države ne bo prihajal več v poštev.

Pomnite, dobrohotni!

Vedno gostejši in črnejši so oblaki nad našimi glavami. Vedno hitrejši postaja korak dogodkov. Vedno ostrejšje se postavlja vprašanje: Kam?

Kam vodijo dogodki v Evropi? Kam nosijo Jugoslavijo? Kam gre naše izmučeno ljudstvo?

Grmi nam pod nogami. Krhajo in lomijo se temelji današnjosti. Strupeno dušeče je ozračje. Na prelomu smo.

Leta 1936 je usodepolno tako za Evropo, kot za Jugoslavijo. Vedno večji je nered, vedno večja je desorganizacija. Društvo narodov je umrlo in odkrilo v svojem smrtnem hropenju svoj pravi obraz: bilo je samo maska, samo plašč za politično trgovino velesil.

Španija leži v agoniji. Francija se krčevito bori. A mi? Naj se nihče ne tolaži s ceneno samoprevaro. Vprašanje, ki se postavlja vsem narodom, se postavlja tudi nam. To vprašanje pa se glasi: Ali naj dopustimo, da gre naše ljudstvo v suženjstvo tistih, katerih cilj je rušenje in uničevanje? Ali ne bomo vložili vseh svojih sil, da na mestu temne današnjosti zgradimo naciji in narodni državi novo in svetlo zgradbo?

Ali bomo nemo, s prekrizanimi rokami opazovali, kako se vala naše ljudstvo v prepad, črn in globok, iz katerega ni izhoda? Ali pa se bomo pognali z vso silo v neizprosno borbo za ljudstvo in njegovo pravico, za nacijo in njeno narodno bodočnost?

Smu pred udarcem rušilnega vala. Propaganda tretje internacionale je zajela Jugoslavijo.

Enega se zavedamo: če se ne umakne kmalu, v najkrajšem času ves zaostali in nesposobni sistem — bo prepozno. Kajti v gnolobi današnjosti se redi mračen mrčes. Če hočemo ta mrčes uničiti, moramo življenje našega naroda najprej in predhodno očistiti vse gnolobe, ki je v njem zagospodovala.

Liberalno-demokratski sistem, liberalno-kapitalistični sistem je prinesel dovolj škode in trpljenja našemu ljudstvu. Sedemnajst let nam je upropastil. Zato pa ne smemo dopustiti, da nam ob svoji smrti zapusti naslednika, ki bi ljudstvo in njegovo svobodno življenje dokončno ubil.

Mnogo je v naši državi dobrohotnih ljudi. Mnogo jih je, katerim je

jasno, da grozi velika nevarnost narodu in njegovi bodočnosti. Mnogo jih je, ki bi hoteli pomagati državi in ljudstvu, da bi preprečili utopitev države in naroda v rdečem, krvavem valu.

Toda velik del teh dobrohotnih misli, da je dovolj, če se deklarirajo kot nacionalisti, s čemur so že storili svojo dolžnost.

Tem mi sporočamo: **Ni dovolj**, če se okrašaš z jugoslovansko trobojnico. **Ni dovolj**, če nosiš na ustnih pozdrav »Čuvajte Jugoslavijo«. **Ni dovolj**, če napevjaš svoje glasilke in kričiš na nacionalnih manifestacijah!

Jalovi paradni nacionalizem, ki se izčrpa v govorih in rodoljubnih frazah, ne predstavlja nobene obrambe naroda pred njegovim zahrbtnim in krvoločnim sovražnikom.

Kdorkoli v naši državi misli dobro namerno, mora razumeti, da vsa stara pota vodijo v isti prepad, katerega pripravlja ljudstvu tretja internacionala. In pa da obstoji samo ena pot in samo en izhod. Ta izhod pa je »Zbor«!

Prvi pogoj za obrambo naroda je neusmiljena odstranitev preživelega sistema z njegovimi lažmi in grehi, z vso njegovo prevaro in krivico. Prvi pogoj je

brezobzirno in hitro razčiščenje tistega, ki je dejansko že umrlo. Prvi pogoj je postavitev **velike ljudske pravice** na mesto neljudske krivice.

Sladko žvrgolijo trubadurji »demokracije«. Na ljubo položaju in politični karijeri so se združili s tistimi, katere pošiljajo in plačajo mednarodni rušitelji. Pa so napravili zvezo, kateri so dali nedolžno ime »Ljudske fronte«. S tem sladkim imenom hočejo še enkrat preslepiti ljudstvo, s tem so dodali neštetim svojim lažem še eno laž.

Toda proti taki »fronti« se ne vodi borba s paradami in frazami. **Fronta proti fronti!** Proti tej »ljudski fronti«, ki je v bistvu fronta mednarodnega zaslužnjanja, se mora postaviti **fronta prebujenega ljudstva**, fronta naroda, ki hoče svojo zemljo urediti po svoji potrebi in zase, ne pa po rdečem kopitu in za nezane politikante ter zahrbtne rušitelje.

Mnogokrat smo že povedali in še enkrat ponavljamo kot plat zvoná: Dva izhoda sta. »Zbor« se je odločil, kateri izhod je pravi. Kdor ni z njim, ta dela za tisti drugi izhod — ki vodi v prepad in kaos.

To naj si vsi dobrohotni dobro zapomnijo!

Gr.

Zanimanje za politiko

Udejstvovanje v politiki ni lahka stvar. Mislimo na nesebično, pozitivno in resno udejstvovanje. Da postaneš narodni poslanec — to še gre, posebno če imaš denar, ali pa če je tvoja stranka na oblasti. Če pa vstopi človek v politiko zaradi **določne ideje** in za **resnično ustvaritev** določenega splošno koristnega programa — to pa ni niti najmanj lahko delo. Posebno dandanes!

Predvsem so postali ljudje skrajno nezaupljivi, — kar je najhujše — mnogi s pravico. Kajti demagogija je s svojimi mogočimi in nemogočimi obljubami razočarala vse, da sploh nikomur več ne verujejo. »Vsi ste enaki! Govorite lepo — delate pa drugače...«, pravijo ljudje in niti nimajo volje poslušati, kar jim govorite. **Gluhli so za svoje lastne težave, slepi so, da bi mogli najti izhod iz njih.**

Poleg tega so težave tako dolgotrajne in velike, da bi ljudje hoteli **naglo rešitev**. Težko jim je, pa ne morejo čakati. Zato se opredeljujejo tja, kjer mislijo, da bo **večina**. Eni se ne bi hoteli zameriti bodočemu poslancu, drugi upajo dobiti od njega osebne koristi. Nekateri se opredeljujejo iz prijateljstva, sorodstva — zato niti sami ne vedo, kam bi šli.

Ljudje si mislijo: skrbel bom sam zase in za svoje lastne zadeve. Naj se s politiko pečajo tisti, ki so se z njo doslej pečali, ki so materialno preskrbljeni in ki imajo trdo nosorogovo kožo. Kaj morem jaz, revež, tu napraviti? Kdo je že krivo Savo poravnal? Žena tudi nima rada, da se mož izpostavlja nevarnosti in da poseđa po gostilnah, da troši denar in izgublja čas za nekoristne stvari itd....

Ljudje so **utrujeni** od življenjske borbe in si želijo **mir**. Nočejo se izpostavljati, **nočejo se žrtvovati**. Hoteli bi, da nekdo drugi nosi njihove skrbi, če že ne osebne, pa vsaj politične. Pri tem jim sploh ne pride na misel, da je **osebna skrb tesno zvezana s politično in narobe!** Da je od dobre ali slabe politike odvisno, ali bo plačal več ali manj davka, doklad in drugih dajatev, ali bo pridelke svojih rok prodajal slabše ali boljše in ali bo kupoval svoje življenjsko važne potrebščine dražje ali cenejše, da so od tega **odvisni** vsi pogoji njegovega dela, njegov uspeh ali neuspeh — **skratka vse življenje njegovo in tistih, katerim je oče, mož in rednik.**

Vse dotlej, dokler ne bodo ljudje razumeli, da je zanimanje in udejstvovanje v politiki **dolžnost, obvezna za vsakega državljan**, kot je recimo vojaška dolžnost — vse dotlej ne more priti do stvarnega zboljšanja ne političnih, ne gospodarskih, ne socialnih in ne moralnih razmer. Kajti, če se ljudje ne zanimajo za politiko, kako morejo biti pravilno obveščeni o zanje tako važnih stvareh, **kako se morejo pravilno opredeliti?** Kako more glasovati politični analfabet, ki ničesar ne razume in ne vé in je vedno žrtev ali prevare ali na nasilja — **za pravega moža na kandidadni listi?**

Na čelo državne uprave morejo priti legalnim potom resnično **najboljši med**

najboljšimi samo tedaj, če bo zavest o politični dolžnosti prebujena vsaj v **vsakem članu** naše ljudske skupnosti, ki ima volilno pravico. Samo tedaj more priti do izraza tisti program, ki **najbolje odgovarja** našemu ljudstvu in državi. Le tedaj bo politika za vselej **iztrgana iz rok poklicnih politikov**, ki nimajo pojma o gospodarstvu in težavah ljudstva, ki se držijo kot klop oblasti in izmoghavajo ljudstvo po mili volji.

Zato je **prebujanje politične zavesti** danes morda **najbližja in najvažnejša naloga**. To velja pred vsem za našo **inteligenco**, ki ne sme stati ob strani. Odrasel, zrel človek mora v vsaki stvari, ki se tiče državne skupnosti, **zavzeti določno in resno stališče**, sicer je ali bojazljivec, ali lenuh, ali koristolovec, ali pa idijot. Brez tega ni mogoče ustvariti ničesar trajnega. Nestrpnosti, ki zahtevajo hitre ukrepe, bodo uvideli, da taki ukrepi navadno ne **prinesejo rešitve**. Oni pomenijo padec v nove napake in nove zaplete. Nezaupanje, nezadovoljstvo ne bo izginilo, še povečalo se bo. Toda brez zaupanja, pravega in globokega ni mogoče v pravem in pozitivnem smislu **vladati**. Brez njega so prave in **velike splošno koristne reforme izključene**. Nam vsem pa so danes **take reforme — krvavo potrebne**.

V. J.

Tiskarski škrat

Vsaka posamezna številka časopisa, ki hoče imenovati vsako stvar s svojim pravi imenom, je težak porod!

Često se zgodi, da si kdo od gospodov članov, ki nastopajo, zlomi nogo, roko ali celo vrat, pa nastopa potem šepav, obvezan, ali pa sploh ne. V tem slednjem slučaju mora nastopiti rezerva, ki je prepozno dospela za nastop, pa je počivala, čakajoč prihodnje številke, do zadnjega

Fr. Marković — L. Smolej:

Zadružništvo kot družabno in politično gibanje

V industrijskih državah škoduje liberalni kapitalizem in ekonomizem le do gotovil mej. Drugače pa je to v agrarnih državah, kjer ta liberalizem uničuje gospodarstvo, kmečko produkcijo in vso zajednico, ki jo pahne v krizo in v pogubo. Značilnosti sleherne kapitalistične in industrijske države, sta njen močni kapital, in močna industrija. Politika takšne države mora biti usmerjena samo k enemu cilju: kar najboljše prodati proizvode svoje industrije, ter omogočiti, da ima mnogo gotovine in kredita za nabavo surovin.

Čim prehaja industrijska država v možnost prodaje svojih industrijskih proizvodov, stavlja v gibanje ves svoj aparat (kapital, oblast, zakone in učene ljudi), da na ta način uredi, ter spravi v pravilni krogotok možnost prodaje svoje blaga. Kadar v takšnih državah nastaja zastoj v prodaji blaga, so tedaj prizadeti ne-le industrijalci in banke, nego tudi široke plasti naroda, to so predvsem delavci, ki v takšnih primerih ostajajo

trenutka v kakem predalu z zmečkanjo in prašno obleko, neumita in razmršena. Potem je jo treba na hitro umiti, počesati, skrtati in zlikati, pa ni čudno, če ne pride včasih med svet v čisto brezhibni toaleti, ker pač še ni bila pripravljena za takojšen nastop. Če ji pa pri nastopu potem še drugi popravljajo toaleta, pa začne v zmedenosti jecljati ter dela s tem družbo tistim gospodom članom, ki nastopajo že polomljeni »v odlomkih«. Tako nastanejo tiskarski škrti radi prealega popravljanja z ene in prevelikega popravljanja z druge strani.

V zadnji številki je imel naš list smolo, da so prišle vse te nadloge hkratu nadenj. Zato prosimo vse naše prijatelje, naj nam oprostijo, če nismo pustili pred svet vse gospode članke tip-top urejene. Hiteli smo, da kljub vsem oviram ne zamudimo dneva izida časopisa. Vendar pa smatramo za potrebno, da popravimo vsaj tri napake, ki bistveno izpreminjajo

pravi smisel tistega, kar se je hotelo povedati.

Predvsem prosimo vse naše čitatelje, naj nam vendar verujejo, da nikakor ne smatramo koga že za brez obsodbe na smrt obsojenega edino in samo zato, če nima — čebule, kakor bi sicer mogoče izgledalo na drugi strani zadnje številke.

Poleg tega pa jih prosimo, da vzamejo na znanje, da se glasi stavek v članku »Kvišku glave«, v tretjem odstavku od zadaj gor pravilno takole: postali so brezbrizni za vsako javno in privatno delavnost (ne pa: postali so brezbrizni za vsako javno in privatno delavno stranko). V članku »Pavovo perje« pa se glasi zadnji stavek prvega odstavka pod 2. »Kontrola nad uvozom blaga« pravilno takole: Ali te prav nič ne zanima, kaj se bo uvažalo in zakaj? (ne pa: Ali se prav nič ne zanima, kaj se bo uvažalo in zakaj?)

Uredništvo lista.

ORGANIZACIJA »ZBORA«

Tovariš Ljotić govori v Smederevu 3000 zbranim borcem. Dne 14. t. m. na delaven dan zvečer je govoril naš predsednik in tovariš Ljotić v Smederevu. Ker je bila dvorana premala, da bi vsi prisotni mogli v njo, so postavili zvočnike, da je ljudstvo lahko poslušalo tudi na prostem besede našega tovariša. Po končanem zboru je navdušeno ljudstvo hotelo na rokah nositi svojega predsednika, toda našega skromnega Ljotića niso več našli. Krenil je že na pot za Mostar in Sarajevo, ki ga pričakujeta nestrpno. — Na povratku odondod pa bo govoril tov. Ljotić na velikem taboru v Donjem Račju na Hrvaškem na binkoštno nedeljo dne 31. maja, da kmalu na to pride tudi med nas, da ga pozdravimo vsi stari in novi borci in da iz njegovih besed črpamo moč za novo delo, ki nas še čaka...

Informativni sestanek »Zbora« pri Češnovarju. V soboto dne 9. t. m. ob 20. uri se je vršil prav dobro obiskan informativni sestanek J. L. G. »Zbor« v gostilni pri Češnovarju na Dolenjski cesti za okoliš Barje, Rudnik, Galjevice in Dolenjsko stran mesta. Tov. Loboda je prisrčno pozdravil navzoče tovariše in v klenih besedah orisal gospodarski in socialni položaj našega ljudstva. Za njegova izvajanja, ki so bila pazno poslušana, je bil toplo nagrajen z odobravanjem. Kot drugi govornik je povzel besedo tov. Šimnovec, ki je po daljšem govoru podal stanje in vzroke ljudskega nezadovoljstva z ozirom na takozvano liberalno demokracijo, ki je v zatonu.

Zadnji je govoril tov. Ture Šturm kot starešina Ljubljanskega organiz. področja. V napetem in vseskozi stvarnem govoru je po svoje karakteriziral politično delovanje vseh do sedaj mogočih strank, proti katerim se bo naše gibanje »Zbor« dosledno borilo. Njegove besede so padale kot težka kladiva na vzroke današnjega kaosa in nezadovoljstva. Za svoja izvajanja je bil navdušeno po-

zdravljen in nagrajen s splošnim odobravanjem.

Pristop je priglasilo več novih borcev z željo, da se priredi še več podobnih sestankov.

Informativni sestanek J. L. G. »Zbor« za Šentjakovski okoliš se je vršil v soboto dne 16. t. m. ob 20. uri v prostorih gostilne »Jadranc« v Florjanski ulici. Po otvoritvenem in pozdravnem nagovoru tov. Lobode, sta poročala na sestanku tovariša T. Šturm in R. Šimnovec. Oba govornika so navzoči tovariši pazno poslušali in z velikim zanimanjem sledili njihovim izvajanjem. Po sestanku se je vršil razgovor o ustanovitvi krajev. organizacije ter da se v kratkem skliče ustanovni občni zbor. Tudi ta sestanek, ki je bil številno obiskan, je pokazal, da je ideja »Zbora« zmagovito na pohodu.

Informativni sestanek »Zbora« Studenec-Ig. V četrtek na praznik Vnebohoda dne 21. t. m. bo v gostilni Javornik v Studenec-Igu informativen sestanek Jugoslovanskega ljudskega gibanja »Zbor«, in sicer ob 7. uri predpoldne. Predavajo predstavniki »Zbora« iz Ljubljane.

Ustanovni občni zbor Jugoslovanskega ljudskega gibanja »Zbor« za okoliš Barje, Galjevice, Rudnik in Dolenjsko cesto bo v soboto 23. maja t. l. ob 20. uri v salonu gostilne pri »Češnovarju« na Dolenjski cesti. Govore delegatje začasnega sreskega poverjenišтва Ljubljane. Naprošamo tovariše, da se istega brez izjeme vsi udeležijo in pripeljejo tudi nove tovariše v zbor. Glasovalno pravico ima samo tisti, ki je že izpolnil prijavnico.

Predavanje »Zbora« v Trbovljah. V nedeljo, dne 24. t. m. ob 9. uri predpoldne bo v prostorih gostilne Forte v Trbovljah politično-gospodarsko predavanje. Predava starešina ljubljanskega organizacijskega področja tov. Šturm.

Kmečka in industrijska država, sta dva svetova! Industrijska država, ki je v prodaji svojega blaga dobro organizirana, stremi za tem, da svoje blago kar najboljše prodaja; med tem pa mora iti kmečka država za tem, da industrijsko blago čim cenejše kupuje. Ali radi tega, ker industrija stremi za tem, da kupuje surovine za svoje izdelke čim cenejše, a da svoje izdelke potem proda čim dražje, je potem takem pri tem najhujše prizadet oni, ki je prisiljen prodajati industrijsko surovino pod ceno, ter nato kupovati izdelke po pretirano visoki ceni. V tem slučaju je torej umevno prizadet pač — kmet.

V nakupu in prodaji svojega blaga je dandanes kmet neorganiziran in odvisen od močno organizirane industrije. Kadar industrija od kmeta nekaj kupuje, mu daje le toliko, kolikor sama hoče, ker ji pač gre za dobiček, pa tudi obratno: kadar mu pa ona svoje proizvode prodaja, mu jih tedaj nudi po cenah, kjer ima sama pri tem mnogo — dobička.

(Dalje prihodnjič.)

Čitaj prilogo!